

SZEGED

Hirdetési árak: Félhasábon 1 mm. 250, egy hasábon 500, másfél hasábon 750 K. Szöveg: közt 25 százalékkal drágább. Apróhirdetés 10 szög 4000 kor. Szövegközti közlemények soronként 4000 korona. Családi értesítés 30000 kor.

V. évfolyam.

Szeged, 1924 március 12, SZERDA.

60-ik szám.

Árviz-kiállítás.

Árviz-kiállítás nyílik meg ma délelőtt a kulturpalotában, egy csomó térképből, vagy száz elsárgult fotografiából, dohos újságokból, komor tónusu festményekből, naiv fametszetekből, — mind, mind olyan dolog, amin nem igen talál nézni valót az idegen, de amitől azok szegedi ember szeme könnybe fog lábbadni. Egy bölcső uszik a vizek sivatagán, benne aluvó csecsemő, pólyákba burkolva. Egy irtózatot víztömeg, egy Niagara, amely az éjszaka csillagtalan feketeségét ringatja magában, átszakad a gáton, az előtérben kicsi ember-féreg őrült futása. Egy újságlevél, rajta pár gyászkeretes sor, Szeged halotti cédulája: „kiűlt a vész a kezünkől a tollat” — ez már nem tudott megjelenni, mert mire a korrektúra gépbe került volna, akkorára már nem volt gép, nem volt nyomda, nem volt ház, nem volt város. Egy sima tenger képe, amelyiken háztetők uszálnak és felőlten falak hirdetik, hogy itt tűzhely volt, ahol az este még együtt ült a család és imádkozott az Istenhez, aki Gergely-nap éjszakáján rendesen sötét felhőkkel takarja el arcát az emberek elől, hogy „tűztől, víztől, hirtelen haláltól” mentse meg, uram, minket! És mire megszólaltak a harangok, akkorra itt volt mind a három: a tűz, a víz, a hirtelen halál, egy egész nagy város hirtelen halála...

Ó, azok a Gergely-napi harangok! Hallgatások csak őket, mennyi minden van azokban még ma is, *ab urte condita XLV.*, a város-alapító városalál negyvenötödik évében! Ha csak a harangok is, éreznék kell, mennyi ünnepi méltóság van ezekben a hangokban, amint zengő szárnyalással keresik a felhők mögött lakót és mennyi komorság lopózik a szívekbe és kísérteties hidegség a harangok kongásából. Valami hűvös szele csap meg az éjszakának, annak az éjszakának, amelyen kikelték sirjukból a halott ősök és visszalétek a temetőkből a régi portákra!

A halászok városának népe, amely már csak az aranyzáju mondából ismerte a régi dicsőséges Szegedet, a nemzeti királyok fényes városát, a halászok városának népe visszahajtván a tegnapi, a holnapot vallotta: eljő-e még az az idő, mikor a puszták városa visszakapja régi ragyogását? S a jóslat azt mondta: eljő. A jóslat azt mondta: Szeged akkor lesz megint nagy, mikor az ősök visszalétek a régi portákra. Minő bohó beszéd! Ki várna vissza az ősöket, akik jó puha sirjukban alszanak szép-csendesen s a halottak pompás, virágos városából, a bimbózó ibolyák és pirosodó lániumok alól ki jönne vissza az élők szegény, szomorú városába?

És az ősök mégis visszajöttek, hullámparipákon nyargaltak be a felszaggatott temetőkből és lerántották magukhoz az unokák házait a bennük élőkkel egyetemben. A halottak visszajöttek, de az élők elmentek s ezért van a Gergely-napi harangok bugásában annyi komorság és kísérteti hidegség. S míg érc-szavuk zokog az éjszakában, a megilletődött lelken álsuhan a gondolat: hátha most hazajönnének az ősök? Nem úgy, mint akkor, a históriában, amelyet most bemutat a kulturpalota, haragos hullámok hátán, ártó borzalmasságban, éjféli szándékkal: hanem a lelkek mesebeli útján, szellősuhogáson, holdsugáron, bánatos kíváncsisággal, — mit szólnának ők és mit szólnának nekik mink?

Ha hazajönnének az ősök, semmit se találának többé abból, ami az övék volt, a halászok régi Szegedjéből, de azért a mi számádásunk könnyű volna s nem kellene szégyenkezniük az ősök előtt. Más Szeged van itt, nagyobb, virágzóbb, királyibb, mint amiről ők valaha is álmodtak. Egy fiatal óriás, erős java forrásában, tele az ifjúság hibáival, de tele érényével is. Léptei bizonytalanok, mozdulatai fél-

szegek még néha, de duzzad belőlük az őserő. Szeret még játszani a puszták délibábjával, de dolgait az érett férfi bölcs előrelátásával végzi. Meg kell korholni néha, de azért lehetetlen nem szeretni. Meri fölséges ígérete a jövődönék, amelyre hatalmas védőgyűrűi közt az egész

nemzet szeme néz reménykedve s amelynek valóra válását az ős polgárerények és a modern szellem együttes munkája biztosítja.

Ennek a bizakodásnak kell megfényszeríteni azt a meghatottságot, amit az árviz-kiállítás ereklői ébresztenek.

A középiskolák reformja.

Budapest, március 11. A nemzetgyűlés közoktatási bizottsága kedden délután Pekár Gyula, majd Lukács György elnöklésével ülést tartott s folytatta a középiskolák reformjáról szóló javaslat tárgyalását. Lukács György volt az első felszólaló, aki az egységesítést szeretné szorosabban keresztülvinni. Különösen azt óhajtja, hogy mindhárom középiskolában a földrajzzal kapcsolatban a közgazdasági viszonyokat, az egészségtant és a művészetek ismeretét tanítsák. Rothenstein Mór a numerus clausus elörlését sürgeti. Számos felszólalás után a vita folytatását szerdára halasztották.

Az ellenzék sürgeti a pénzügyminiszteri állás betöltését.

A képviselőház folyosóján élénk visszhangja volt annak a nyugtalanságnak az ellenzéki képviselők körében, amelyet a pénzügyminiszteri szék be nem töltése kelt. Többen az ellenzéki képviselők közül annak a véleményüknek adtak kifejezést, hogy ezt a kérdést a nemzetgyűlésen szövé kell tenni azzal, hogy az ellenzék mindaddig nem vesz részt a pénzügyi javaslat parlamenti tárgyalásán, amíg felelős miniszter nem vezeti az ország pénzügyeit.

Nyolcórás ülések.

A valorizációs törvényjavaslat vitája olyan mederben folyik, hogy a kormánypárti körök-

Mozgalom a lakásrendelet módosításáért.

Ellenzéki körökben mozgalom indult meg a most kiadott lakásrendelet módosítása céljából. Az ellenzéki képviselők közül Pakots József és Szilágyi Lajos az ellenzéki pártok megbízásából felkeresték Vass népjóléti minisztert és azt kérték tőle, hogy a lakásrendeletet változtassa meg, mert ezen rendelet által az albértek helyzete tűrhetelenné válik. Azt kívánják, hogy az albértelebe adott lakásrészeknél az albértektől ne lehessen magasabb bérösszeget kívánni, mint amennyi a bérletbe adott lakásrésze, vagy szobára arányosan esik. Értesülésünk szerint a népjóléti miniszter megígérte, hogy kívánságait az illetékes fórum elé fogja terjeszteni.

Harding magyarországi főbiztossága.

Budapest, március 11. Hardingot hivatalosan még nem jelölték a magyarországi főbiztosi állásra. Ez még nem is történhet meg addig, amíg a magyar parlament nem ratifikálja a nemzeti kölcsönt. Harding főbiztosi jelölésének igen érdekes előzményei vannak.

Egy amerikai nagy bankár üzleti uton volt Európában. Budapesti tartózkodása alatt Bethlen István gróf a bankárt maga elé kérte és megkérdezte tőle, hogy mikép lehetne népszerűsíteni Amerikában a magyar kölcsön ügyét. A bankár erre azt felelte, hogy Magyarország pénzügyi ellenőrzését amerikai kézbe kellene lenni. A miniszterelnök erre megkérdezte a bankárt, hogy kit tudna erre az állásra jelölni. A bankár azonnal Hardingot említette, akinek igen jó neve van az amerikai pénzügyi világban. A beszélgetés után tette meg a magyar

kormány Hardingnak az ajánlatát. A nemzetek szövetsége egyik tilkos ülésén ehhez a jelöléshez szintén hozzájárult. A newyorki bankárok Hardingnak a jelölését és a megbízását a hírét nagy szimpátiával fogadták, mert ezzel Amerika közvetlenül kapcsolatba kerül Európával. Harding megbízásának azért is nagy jelentőséget tulajdonítanak, mert a magyarországi főbiztosi tisztséget sokkal nagyobb horderejtűnek tartják, mint az osztrákoké volt.

A newyorki bankárnegyed úgy tudja, hogy a magyar kölcsön kibocsátását nyomban követi Harding beiktatása és az előkészületeket már meg is tették a Wall-Streeten, hogy a bankárok a kezükbe vegyék a kölcsön tekintélyes részét. A Magyarországnak engedélyezett 50 millió dollárt kitevő kölcsönből 20 millió dollárt akarnak Amerikában jegyzésre bocsátani.

Állami kölcsönelőleg.

Budapest, március 11. A MTI. jelenti: Az államháztartás egyensúlyának helyreállítására szükséges államkölcsönelőleg felvétele tárgyában kiadott pénzügyminiszteri rendelet kiadásba helyezte azt, hogy azok, akikre kölcsönelőleg vetettek ki, ennek a kölcsönelőlegnek könnyebb befizethetése végett kölcsönt fognak felvehetni. Ennek a kiadásba helyezett kölcsönnek lehetővé tétele céljából a Budapesti Közlöny március 12-én megjelenő számában pénzügyminiszteri körrendelet jelent meg, amely meghatározza azokat a módokat és feltételeket, amelyek mellett a kölcsönelőleg nyújtására kötelezettek ily kölcsönben részesülhetnek.

Ezt a kölcsönt a felek az állami Jegyintézet budapesti főintézetéből, illetőleg vidéki fiókjaitól fogják takarékkorona alapon kézzizálogkölcsön formájában felvehetni. A kézzizálogkölcsönt csak azok vehetik fel, akikre 200.000 korona, vagy ennél nagyobb kölcsönelőleg vetettek ki.

Az állami kölcsönelőleg első 30 százalékos részletének befizetésére kézi zálogkölcsön nem vehető fel.

A második 35 százalékos részlet befizetésének megkönnyítésére az államkölcsönelőleg 20 százaléka erejéig és a harmadik 35 százalékos részlet befizetésének megkönnyítésére ugyancsak az államkölcsönelőleg 20 százaléka erejéig vehető fel kézzizálogkölcsön.

Azok, akik az állami kölcsönelőleg első részletét, továbbá a második részletből a kölcsönelőleg 15 százalékat postakézképzési célra feladták, a rájuk kivetett államkölcsönelőleg 20 százalékat kaphatják az illetékes vidéki állampénztárak, illetve a budapesti kerületi adófelügyelő helyettesek által kiállítandó ideiglenes tanúsítványok leadása ellenében a m. kir. Állami Jegyintézet budapesti főintézeténél, illetve vidéki fiókjainál.

Aki az első és a második kölcsönelőleg